

Motion till riksdagen 2025/26:3599

av **Martina Johansson m.fl. (C)**

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn enligt förslaget i tabellen i motionen.

Motivering

Föräldraförsäkringen finns till för att alla föräldrar ska ges förutsättningar att ge sina barn en god omsorg och bygga upp den viktiga anknytningen mellan barn och förälder under de första levnadsåren. Centerpartiet vill se en enkel, modern och tydlig föräldraförsäkring som tar avstamp i principen om barnets bästa. En sådan försäkring måste vara anpassad till vårt moderna samhälle och arbetsliv och olika familjekonstellationer och premiera ett jämställt uttag av föräldradagar.

Pappors uttag av föräldraledighet ökar, men väldigt sakta. Det återstår en lång väg att vandra innan vi kan tala om en jämställd fördelning av föräldraledigheten. Fortfarande möts både kvinnor som tar ut mindre ledighet och män som tar ut mer ledighet av förvåning, misstro och misstänksamhet. Den ojämlika fördelningen av föräldraledighet leder till negativa konsekvenser såväl för samhället i stort som för enskilda individer. Centerpartiet anser att vi behöver en bred diskussion om hur vi kan riva de strukturer som hindrar män från att utnyttja sin föräldraledighet och kvinnor från att kombinera ett gott föräldraskap med ett gott arbetsliv.

För Centerpartiet är det viktigt att sociala bidrag är träffsäkra och uppfyller sitt syfte. Bostadsbidraget är till för att fungera som ett ekonomiskt stöd för hushåll som har svårt att klara sina boendekostnader. Det är en åtgärd som ska minska risken att hamna i ekonomisk utsatthet på grund av höga boendekostnader eller låga inkomster. Regeringens förslag om att höja gränsen för boendekostnader är inte tillräckligt träffsäkert eftersom de som har det allra svårast ekonomiskt redan bor så litet och billigt som det går.

Centerpartiets förslag är istället att höja inkomstgränsen för när bostadsbidraget börjar trappas av. Inkomstgränserna i bostadsbidraget har länge släpat efter i förhållande till löneutvecklingen. Resultatet är att hushåll med relativt låga inkomster inte längre får något bidrag, trots att deras ekonomiska situation inte förbättrats i reala termer. Att höja inkomstgränsen gör systemet relevant och mer träffsäkert.

När familjer bryts upp är det inte ovanligt att föräldrarnas ekonomiska villkor förändras på helt olika sätt. Reglerna för bostadsbidrag som rör särlevande med underåriga barn fungerar i dagsläget inte tillfredsställande. För föräldrar som har barnen tidvis boende hos sig gäller att bostaden måste ha minst två rum och kök samt vara minst 40 kvadratmeter stor. Motsvarande krav gäller inte för föräldrar med hemmavarande eller växelvist boende barn. En annan faktor som påverkar bostadsbidraget är antalet dagar som respektive förälder har barnet boende hos sig, vilket avgör om barnen betraktas som hemmavarande eller umgängesbarn. Enligt samtal med Försäkringskassan är den gränsen tolv dagar per månad, det vill säga cirka tre dagar per vecka.

Detta leder till ekonomisk osäkerhet och en osäkerhet för såväl barn som förälder kring boendet. Centerpartiet menar att även bostadsbidragets konstruktion bör ses över också för att förstärka skyddet för ekonomiskt utsatta familjer och motverka negativa marginaleffekter.

Anslagsförslag för 2026 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Barnbidrag	31 659 197	–2 400 000
1:2 Föräldraförsäkring	49 640 665	–200 000
1:3 Underhållsstöd	2 780 875	±0
1:4 Adoptionsbidrag	9 784	±0
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	1 148 200	±0
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	7 645 098	±0
1:7 Pensionsrätt för barnår	7 671 200	±0
1:8 Bostadsbidrag	3 673 310	100 000
Summa	104 228 329	–2 500 000

Centerpartiet vill att flerbarnstillägget slopas för barn två. Det minskar anslagen till 1:1 med 1,3 miljarder kr årligen 2026–2028. Centerpartiet föreslår även att flerbarnstillägget halveras från och med barn 3, vilket minskar anslagen till 1:1 med 1,100 miljarder kr årligen 2026–2028. Centerpartiet föreslår ett borttagande av dagar på lägstanivån i föräldraförsäkringen vilket medför minskade utgifter under anslag 1:2 med 200 miljoner kr 2026, 125 miljoner 2027 och 300 miljoner 2028. Till följd av en reviderad modell för a-kassan beräknas kostnaderna för bostadsbidrag öka, vilket reflekteras under anslag 1:8 som ökar med 100 miljoner årligen 2026–2028.

Martina Johansson (C)

Jonny Cato (C)

Anders W Jonsson (C)

